

Endokardiittiprofylaksiohje

Endokardiitin ehkäisemiseksi tulee huolehtia suun ja hampaiden sekä ihon kunnosta sekä hoitaa huolellisesti vähäisetkin bakteeritulehdukset.

Potilasryhmät, joille mikrobilääkeprofylaksi on tarpeen ennen tiettyjä toimenpiteitä:

- **Tekoläppäpotilas** (mekaaninen- tai biologinen tekoläppä) **tai potilas, jolle on käytetty keinomateriaaleja** (esimerkiksi annulusrengas tai jännerihmat) sydänläpän korjausleikkauksessa
- **Aikaisemmin sairastettu endokardiitti**
- **Korjaamaton syanoottinen synnynnäinen sydänvika**, mukaan lukien palliatiivisen suntin tai putkisiirteen (conduit) saaneet potilaat
- **Korjattu synnynnäinen sydänvika, mikäli potilaalle on jäänyt residuaalidefekti**, joka sijaitsee keinomateriaalin lähellä
- **Ensimmäisen 6 kk ajan potilaille, joille on suoritettu synnynnäisen sydänvian vuoksi leikkaus käyttäen keinomateriaaleja, suntteja ja putkisiirteitä (conduit)**, sekä potilaille, joille on asetettu suljinlaite (eli klipsi) katetrisaatiotoimenpiteessä
- **Sydämensiirtopotilaat**, joille on **kehittynyt läppävika**
- **Vasemman kammion apupumppupotilaat** (LVAD-potilaat)

Endokardiittiprofylaksi on aiheellinen ennen toimenpiteitä, joissa rikotaan suun, nielun tai hengitysteiden limakalvoa ja bakteremia on mahdollinen/todennäköinen, esimerkiksi:

- **Hampaisiin ja parodontiumiin kohdistuvat toimenpiteet, joihin yleisesti liittyy ienverenvuotoa** (hampaan poisto, kyretointi) tai **periapikaalisen alueen manipulointia** (juurihoito, resektio)
- Hammaslääkärin tai -hoitajan tekemä **hampaiden tukikudosten puhdistus** (subgingivaalisen hammaskiven poisto, ”scaling”)
- **Poskiontelon huuhtelu**
- **Nielu- tai kitarisan poistoleikkaus**
- **Bronkoskopia**, johon liittyy **invasiivisia toimenpiteitä**

Erillinen endokardiittiprofylaksi ei ole tarpeen esim. seuraavissa toimenpiteissä

- Hampaan paikkaaminen
- Juurihoito, jossa ei kajota periapikaalialueeseen
- Suuonteloon tehty puudutus
- Hammasproteesin sovitus
- Hampaiston pastapuhdistus
- Gastroskopia, kolonoskopia, non-invasiivinen bronkoskopia
- Gynekologiset ja obstetriset toimenpiteet ja synnytykset*
- Gastrointestinaalialueen leikkaukset*
- Urologiset toimenpiteet*

***Gastrointestinaali- ja genitourinaaritoimenpiteissä toimenpidekohtainen mikrobilääkeprofylaksi normaaliin tapaan.** Muistettava virtsatieinfektion ja oireetoman bakterurian hoito ennen urologisia toimenpiteitä.

Profylaksin mikrobilääkkeet (annetaan 30-60min ennen toimenpidettä):

Lääkkeen antotapa	Mikrobilääke	Aikuinen	Lapsi
Ensisijaisesti annetaan p.o.	Amoksisilliini	2 g	50 mg/kg
i.v. vaihtoehto	Ampisilliini	2 g	50 mg/kg
p.o. vaihtoehdot penisilliiniyliherkille	Kefaleksiini	2 g	50 mg/kg
	Klindamysiini	600 mg	20 mg/kg
	Atsitromysiini	500 mg	20 mg/kg
	Klaritromysiini	500 mg	15 mg/kg
	Roksitromysiini	300 mg	
i.v. vaihtoehdot penisilliiniyliherkille	Kefuroksiimi	1.5 g i.v.	60 mg/kg
	Klindamysiini	600 mg i.v.	20 mg/kg

Viitteet:

[Delgado V. ym. 2023 ESC Guidelines for the management of endocarditis, Eur Heart J 2023; 00:1-95](#)

Meurman J.H. ym. Bakterienendokardiitin uusi profylaksisuositus. Suomen Lääkärilehti 2008;63 (35): 2792–2794

Muutoshistoria

7.1.2022	Ohje julkaistu
18.7.2025	Ohjetta tarkennettu, ei merkittäviä muutoksia toimintatapoihin tai lisäyksiä profylaksiaryhmiin